

50/2023 ZNSS

Kľúčové slová: disciplinárne previnenie; upozornenie predsedu súdu sudcom; zbavenie zodpovednosti sudcu za disciplinárne previnenie

Právna veta

Ustanovenie § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov síce ukladá sudcovi povinnosť upozorniť predsedu súdu na neprímeraný počet pridelených vecí (ak zjavne hrozí, že ich nemôže vybaviť bez zbytočných prietáhov), tento inštitút však nemožno sám o sebe vnímať ako prostriedok zbavenia sudcu zodpovednosti za prietáhy spôsobené nesprávnou organizáciou práce.

[rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 32 D 21/2021 z 12. septembra 2022: predsedníčka senátu JUDr. Anita Filová, sudcovia Mgr. Kristína Babiaková a JUDr. Michal Matulník, PhD. (sudca spravodajca), prísediaci sudcovia doc. JUDr. Kamil Baraník, PhD., LL.M. a JUDr. Michaela Kajabová]

Z odôvodnenia rozhodnutia disciplinárneho senátu

Disciplinárny návrh

1. Návrhom zo dňa 26. augusta 2021, ktorý bol Najvyššiemu správne súdu Slovenskej republiky (ďalej len „*najvyšší správny súd*“) doručený dňa 27. augusta 2021 (ďalej len „*disciplinárny návrh*“), sa ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „*disciplinárny navrhovateľ*“) domáhala rozhodnutia, ktorým by disciplinárny senát uznal sudkyňu Okresného súdu X. Z. JUDr. H. J. (ďalej len „*disciplinárne obvinená*“) vinnú zo spáchania disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „*zákon č. 385/2000 Z. z.*“).

2. Disciplinárny navrhovateľ svoj návrh skutkovo vymedzil tak, že disciplinárne obvinená mala porušiť svoju povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. (povinnosť vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prietáhov) tým, že:

„*v bode I*

- *ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobkyne X. X. proti žalovanému J. X., o náhradu škody vo výške 8.564,03 EUR s príslušenstvom, vedenej pod sp. zn. 12C/294/2003, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prietáhy tým, že po tom, ako uznesením č. k. 12C/294/2003-763 zo dňa 29.6.2018 rozhodla o sťažnosti znalca voči uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom, bola absolútne nečinná až do dňa 30.6.2020, keď vytýčila termín pojednávania na deň 16.3.2021, čím spôsobila prietáhy v konaní v trvaní viac ako 22 mesiacov,*

v bode II

- *ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobcu T. M. R., G.Y., X. R. X., proti žalovanému D. E. G. - E., o zaplatenie 7.604,13 EUR s príslušenstvom, vedenej pod sp. zn. 19C/124/2009, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o*

sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po doručení vyjadrenia žalobcu dňa 18.4.2018 na výzvu súdu na uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, bola absolútne nečinná až do dňa 26.6.2020, keď vytýčila termín pojednávania na deň 1.12.2020, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní viac ako 26 mesiacov,

v bode III

- ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobcu W. D. proti žalovanému M.Á. Y. X., o vyplatenie náhrady mzdy, vedenej pod sp. zn. 17C/38/2010, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po doručení vyjadrenia žalovaného dňa 23.4.2018 na výzvu súdu na uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, bola absolútne nečinná až do dňa 30.6.2020, keď vytýčila termín pojednávania na deň 19.1.2021, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní viac ako 26 mesiacov,

v bode IV

- ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobcu H. Č. proti žalovaným H. U., T. X. G. R. U., o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a o určenie neplatnosti darovacej zmluvy, vedenej pod sp. zn. 28C/33/2011, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po doručení vyjadrenia žalobcov a žalovanej v II. rade dňa 20.4.2018 na výzvu súdu na uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, bola absolútne nečinná až do dňa 26.6.2020, keď vytýčila termín pojednávania na deň 27.10.2020, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní viac ako 26 mesiacov,

v bode V

- ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobcu R. Y. proti žalovaným Z. R.X. G. J. R., o vypratanie nehnuteľnosti, vedenej pod sp. zn. 18C/70/2011, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po doručení vyjadrenia žalobcu dňa 16.4.2018 na výzvu súdu na uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, bola absolútne nečinná až do dňa 30.6.2020, keď vytýčila termín pojednávania na deň 26.1.2021, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní viac ako 26 mesiacov,

v bode VI

- ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobcu J.. H. Y. proti žalovanej R.. P. Y., o zaplatenie 41.600,- EUR s príslušenstvom, vedenej pod sp. zn. 22C/78/2011, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po doručení vyjadrenia žalovanej dňa 23.4.2018 na výzvu súdu na uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, bola absolútne nečinná až do dňa 10.7.2020, keď vytýčila termín pojednávania na deň 20.10.2020, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní viac ako 26 mesiacov,

v bode VII

- ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobcov H. N., Z.. N. J., Z. J. G. G. R. proti žalovaným J. H. G. G. H., o určenie vlastníckeho práva, vedenej pod sp. zn. 17C/212/2013, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po pridelení spisu dňa 3.1.2018,

bola absolútne nečinná až do dňa 19.3.2020, keď vydala pokyn na doručenie vyjadrenia žalobkýň v I. a IV. rade zo dňa 10.2.2020 žalobcom v II. a III. rade a žalovaným, na vyhotovenie oznámenia o zmene zákonného sudcu, na vyhotovenie výzvy na uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní viac ako 26 mesiacov,

v bode VIII

- ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobcu Y., Y..N..K.. proti žalovanej X.Í. R., G..Y.. T. Z. E., o zaplataenie 3.058,54 EUR s príslušenstvom, vedenej pod sp. zn. 17C/144/2015, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediaciach, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po pridelení spisu dňa 3.1.2018, bola absolútne nečinná až do dňa 30.6.2020, keď vytýčila termín pojednávania na deň 15.1.2021, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní takmer 30 mesiacov,

v bode IX

- ako sudkyňa Okresného súdu X. Z., v právnej veci žalobcu T. T. Y., G..Y.. proti žalovanému N. F., o zaplataenie 367,20 EUR s príslušenstvom, vedenej pod sp. zn. 17C/384/2015, z nedbanlivosti porušila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediaciach, keď v pridelenej veci spôsobila zbytočné prieťahy tým, že po pridelení spisu dňa 3.1.2018, bola absolútne nečinná až do dňa 29.6.2020, keď vytýčila termín pojednávania na deň 15.1.2021, čím spôsobila prieťahy v konaní v trvaní takmer 30 mesiacov, ...“.

3. Disciplinárny navrhovateľ navrhol, aby disciplinárny senát uznal disciplinárne obvinenú vinnou zo spáchania disciplinárneho previnenia podľa ustanovenia § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. a uložil jej disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z., a to napomenutie.

4. V úvodnej časti disciplinárneho návrhu disciplinárny navrhovateľ uviedol, že na základe záverov porady disciplinárneho navrhovateľa s predsedami krajských súdov, ktorá sa konala dňa 18. júna 2020, bol zo strany Okresného súdu X. Z. Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky doručený (v elektronickej forme) dňa 28. augusta 2020 prehľad súdnych spisov starších ako päť rokov v agende „C“, „Cb“, „Co“ a „Cob“. Analýzou uvedeného prehľadu disciplinárny navrhovateľ dospel k záveru, že vo viacerých súdnych konaniach (veciach pridelených disciplinárne obvinenej) možno identifikovať dlhšie obdobia nečinnosti zavinené konajúcou sudkyňou. Následne disciplinárny navrhovateľ podrobnejšie opísal relevantné časti priebehu súdnych konaní špecifikovaných v bode 2 tohto rozhodnutia vyššie a jednotlivé úkony, ktoré disciplinárne obvinená v týchto konaniach vykonala a to so zameraním na identifikáciu a opis tvrdených prieťahov (období absolútnej nečinnosti disciplinárne obvinenej). Vychádzajúc z ustanovení § 2 ods. 2 a § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. a čl. 2 ods. 1, čl. 17 a § 157 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) poukázal disciplinárny navrhovateľ na postup disciplinárne obvinenej, ktorý bol v rozpore s týmito ustanoveniami, dôvodiac, že súdne konania, ktorých sa disciplinárny návrh týka, nie sú konaniami právne zložitými a má ísť o veci, ktoré podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecného súdnictva. V tejto súvislosti taktiež uviedol, že „U disciplinárne stíhaného sudcu nemožno pozitívne hodnotiť jeho postup v práci, ak nevybavuje veci v poradi, v ktorom napadli, čím sa snaží účelovo vykazovať zvýšenú výkonnosť na úkor účastníkov konania najdlhšie prebiehajúcich konaní.“

5. Disciplinárny navrhovateľ uviedol, že porušenie povinnosti disciplinárne obvinenej konať v pridelených veciach bez zbytočných prieťahov nie je ojedinelé. Poukázal pritom na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 138/2021-33 z 12. mája 2021, ktorý sa týka konania uvedeného pod bodom I

disciplinárneho návrhu, ktorým ústavný súd konštatoval porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a sťažovateľke priznal primerané zadosťučinenie vo výške 500,- Eur. Na druhej strane disciplinárny navrhovateľ uviedol, že, vychádzajúc z vysokého nápadu vecí pridelených disciplinárne obvinenej, ako aj z priebežného znižovania počtu reštančných vecí (299 na konci roku 2018, 250 na konci roku 2019 a 195 na konci roku 2020), možno u disciplinárne obvinenej badať snahu o zníženie počtu nerozhodnutých reštančných vecí. Uviedol taktiež, že pri vyvodzovaní disciplinárnej zodpovednosti zohľadnil tú skutočnosť, že disciplinárne obvinená avizovala predsedovi súdu nepriaznivý kvantitatívny stav v jej súdnom oddelení, ktorý jej nedovoľoval konať vo všetkých pridelených veciach plynulo a bez zbytočných priet'ahov.

6. Čo sa týka zavinenia, disciplinárny navrhovateľ uviedol, že disciplinárne obvinená konala vo vedomej nedbanlivosti, pretože vedela, že nedôsledným plnením svojich povinností (spočívajúcim v povinnosti poznať v jej pridelených veciach procesné štádium, v ktorom sa tá ktorá vec nachádza, a v súlade s tým postupovať pri ich vybavovaní bez priet'ahov) môže porušiť alebo ohroziť záujem spoločnosti na zabezpečovaní práv osôb na riadny výkon súdnej moci. Uviedol, že disciplinárne obvinená sa bez primeraných dôvodov spoliehala, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí. Dospel teda k záveru, že z individuálno-preventívneho hľadiska je namieste pôsobiť na disciplinárne obvinenú disciplinárnym opatrením - napomenutím. Zohľadnil pritom skutočnosť, že disciplinárne obvinenej boli z dôvodu začatia výkonu funkcie pridelené veci bežného nápadu v období od 1. októbra 2017 do 31. decembra 2017 s koeficientom 200 % a zároveň jej boli začiatkom roku 2018 prerozdeľované veci z iných súdnych oddelení v rozsahu 301 nevybavených vecí.

Vyjadrenie disciplinárne obvinenej

7. Upovedomenie o začatí disciplinárneho konania bolo disciplinárne obvinenej doručené spolu s disciplinárnym návrhom dňa 1. februára 2022. Disciplinárne obvinená, súc poučená o práve vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré sa jej kladú za vinu a k predloženým dôkazom ako aj o práve navrhnúť dôkazy na svoju obhajobu a práve zvoliť si obhajcu, doručila (po tom, ako požiadala o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k disciplinárnemu návrhu) najvyššiemu správne súdu dňa 21. marca 2022 podanie zo dňa 15. marca 2022 označené ako „*Vyjadrenie k návrhu na začatie disciplinárneho konania*“ (ďalej len „*vyjadrenie*“).

8. Disciplinárne obvinená v časti II vyjadrenia (označenej ako „*Skutkový stav*“) podrobne opísala chronológiu konaní, na ktoré sa vzťahuje disciplinárny návrh, a to formou uvedenia a opisu jednotlivých úkonov, ktoré boli v tej ktorej príslušnej veci od pridelenia spisu vykonané. Následne, v časti III vyjadrenia (označenej ako „*Právny stav*“), vychádzajúc z interpretácie ustanovení § 116 ods. 1 písm. a), § 115a ods. 1, § 115 ods. 2, § 30 ods. 4 a § 34 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z. v spojení s ustanovením čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „*ústava*“) ako aj z rozsiahlej judikatúry ústavného súdu (na ktorú disciplinárne obvinená poukázala) sa disciplinárne obvinená vo všeobecnej rovine vyjadrila k posudzovaniu zavinenia sudcu za porušenie povinnosti podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z.. Uviedla, že u disciplinárne obvineného sudcu sa musí preukázať existencia oboch zložiek zavinenia, teda zložky vedomia i zložky vôle. Podľa disciplinárne obvinenej je vôľová zložka zavinenia naplnená, ak je preukázaná vôľa sudcu spôsobiť priet'ahy v predmetnej veci. V ďalšom dôvodila, že „... ak sudca realizuje svoje právo na realizáciu upozornenia predstaviteľa správy súdu, že zjavne hrozí, že nemôže pridelené a prerozdeľované veci vybaviť bez priet'ahov, nie je splnená zákonná podmienka vedomej nedbanlivosti (§ 115a ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.), že sa sudca bez primeraného dôvodu spoliehal, že takéto porušenie alebo ohrozenie nespôsobí. Ak teda sudca upozornenie realizoval, že môže dôjsť reálne k zbytočným priet'ahom, je naplnená zložka vedomia pri disciplinárnom zavinení sudcu, ale nie je naplnená obligatórna druhá zložka, t. j. vôľová zložka, lebo je zrejmé, že nemal vôľu (zámer) spôsobiť priet'ahy v pridelených veciach.“. Túto časť vyjadrenia disciplinárne obvinená uzavrela myšlienkou, že

možnosť prenesenia zodpovednosti za pomalé konanie na sudcu bez nespochybniteľného preukázania existencie subjektívneho zavinenia sudcu je nesúladná so záväznou úpravou podľa čl. 152 ods. 4 ústavy.

9. V časti IV vyjadrenia (označenej ako „*Vyjadrenie ku skutkovému a právnomu stavu*“) uviedla disciplinárne obvinená podstatné skutočnosti týkajúce sa jej súdneho oddelenia, akcentujúc jeho neúmernú zaťaženosť. V podstatnom uviedla, že funkciu sudcu začala vykonávať 26. júla 2017, z dôvodu začatia výkonu funkcie jej boli v období od 1. októbra 2017 do 31. decembra 2017 pridelené veci bežného nápadu v registroch „C“, „Csp“ a „Csr“ s koeficientom 200 %. Ku dňu 31. decembra 2017 mala v súdnom oddelení 37 nevybavených vecí agendy registra „C“ (z toho počtu 30 nerozhodnutých) a 263 nevybavených vecí agendy registra „Csp“ (z toho počtu 151 nerozhodnutých). Na základe Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce na rok 2018 bolo do jej súdneho oddelenia prerozdelených 358 nevybavených vecí agendy registra „C“ a 110 nevybavených vecí agendy registra „Csp“. V tejto súvislosti disciplinárne obvinená zdôraznila, že „... *všetky prerozdelené veci boli v podstate reštančnými vecami, niektoré aj niekoľkokrát už prerozdelené predtým*“. Ku dňu 31. decembra 2018 mala v súdnom oddelení 395 nevybavených vecí agendy registra „C“ (z toho počtu 242 nerozhodnutých) a 373 nevybavených vecí agendy registra „Csp“ (z toho počtu 181 nerozhodnutých), spolu 768 nevybavených vecí (z toho 423 nerozhodnutých) a viac než 100 tzv. spisov mimo harmonogram (teda vecí, v ktorých už bolo právoplatne rozhodnuté vo veci samej). V roku 2019 bolo do súdneho oddelenia disciplinárne obvinenej prerozdelených ďalších 11 nevybavených vecí agendy registra „C“ a štyri nevybavené veci agendy registra „Csp“, pričom išlo o reštančné veci nad päť rokov.

10. Disciplinárne obvinená ďalej poukázala na skutočnosť, že predsedu súdu na nepriaznivý kvantitatívny stav v jej súdnom oddelení upozorňovala niekoľkokrát ústne a dva krát (19. marca 2020 a 4. marca 2022) aj písomne. Uviedla, že napriek tomu, že jej bol (z dôvodu vyrovnania stavu v jej súdnom oddelení s inými súdnymi oddeleniami) zastavený v období od 1. marca 2020 do 30. mája 2020 bežný nápad, bolo zároveň rozhodnuté (Dodatkom č. 9 k Rozvrhu práce na rok 2020), že od 1. apríla 2020 bola zaradená aj na rozhodovanie v dedičskej agende, čoho dôsledkom bolo prerozdelenie 90% z celkového počtu 525 nevybavených vecí registra „D“ a 90 % z celkového počtu 53 nevybavených vecí registra „U“ do jej súdneho oddelenia. Pozornosť disciplinárneho senátu disciplinárne obvinená, odkazujúc na Hodnotenia činnosti Okresného súdu X. Z. za roky 2018, 2019, 2020 a 2021, upriamila na skutočnosť, že napriek vyššie uvedenému „... *v roku 2018 mala celkový najvyšší počet rozhodnutých vecí na Okresnom súde X. Z. (656 z toho 170 rozhodnutých rozsudkom) a v roku 2019 taktiež celkový najvyšší počet rozhodnutých vecí na súde (575 z toho 174 rozhodnutých rozsudkom)*“. Poukázala taktiež na problémy v personálnom obsadení jej súdneho oddelenia spočívajúce v opakovanej dlhodobej absencii vyššej súdnej úradníčky, na ktorú skutočnosť (spolu so žiadosťou o pridelenie iného vyššieho súdneho úradníka) vedenie súdu upozorňovala.

11. V závere vyjadrenia disciplinárne obvinená zhrnula svoju obranu proti disciplinárnemu návrhu tvrdiac, že jej vzniknutá situácia (vysoký nápad a počet prerozdelených vecí v spojení s ďalšími, ňou uvádzanými, skutočnosťami) neumožňovala vykonávať úkony a vytyčovať pojednávania vo všetkých pridelených veciach bez zbytočných prietahov. Zdôraznila, že všetky konania, na ktoré sa disciplinárny návrh vzťahuje, sú vecami prerozdelenými po iných sudcoch, ktoré veci neboli dlhodobo týmito sudcami rozhodnuté a oboznamovanie sa s nimi je časovo náročné. Uzavrela, že „... *voči mne nie je dôvod na vyvodenie disciplinárnej zodpovednosti, pretože mám byť disciplinárne stíhaná aj za nečinnosť iných sudcov, ktorí v týchto veciach dlhodobo nerozhodli a za dlhodobo poddimenzované kapacity sudcov na súde ...*“. Navrhla preto, aby ju najvyšší správny súd spod disciplinárneho návrhu oslobodil.

Konanie pred disciplinárnym senátom

12. V rámci predbežného šetrenia disciplinárny senát požiadal Okresný súd X. Z. o zapožičanie spisov sp. zn. 12C/294/2003, sp. zn. 19C/124/2009, sp. zn. 17C/38/2010, sp. zn. 28C/33/2011, sp. zn. 18C/70/2011, sp. zn. 22C/78/2011, sp. zn. 17C/212/2013, sp. zn. 17C/144/2015 a sp. zn. 17C/384/2015 ako aj o osobný spis disciplinárne obvinenej. Nad rámec príloh disciplinárneho návrhu (e-mailová správa sekretariátu predsedu Okresného súdu X. Z. adresovaná ministerstvu zo dňa 28. augusta 2020; kópie vybraných podaní zo spisov, na ktoré sa disciplinárny návrh vzťahuje; prehľad obehu jednotlivých spisov zo súdneho manažmentu; ročné štatistické výkazy disciplinárne obvinenej za roky 2018 až 2020) a nad rámec príloh vyjadrenia (upozornenie disciplinárne obvinenej zo dňa 19. marca 2020; upozornenie disciplinárne obvinenej zo dňa 4. marca 2022; žiadosť disciplinárne obvinenej z 1. marca 2022; Stav vecí v senáte 22C, 22Csp, 22Cpr - sudkyňa JUDr. H.S. J. počnúc dňom 26.7.2017-31.12.2021; hodnotenia činnosti Okresného súdu X. Z. za roky 2017 až 2021; ročné štatistické výkazy disciplinárne obvinenej za roky 2017 až 2020 a vyjadrenie predsedu Okresného súdu X. Z. zo dňa 4. marca 2022) boli do súdneho spisu na základe žiadosti predsedníčky disciplinárneho senátu zo dňa 30. mája 2022 založené aj kalendáre pojednávania disciplinárne obvinenej v roku 2018, 2019 a 2020 (ďalej taktiež „kalendár pojednávani“) a správy o stave reštančných vecí nad päť rokov v súdnom oddelení disciplinárne obvinenej za obdobie od prvého štvrtroku roku 2018 do prvého štvrtroku roku 2022 (ďalej taktiež „správy o stave reštančných vecí“).

13. Najvyšší správny súd v prvom rade skúmal, či disciplinárny návrh spĺňa predpoklady pre vecné prejednanie. Dospel k záveru, že disciplinárny návrh bol podaný oprávnenou osobou, obsahuje stanovené náležitosti a vo vzťahu ku skutku (skutkom) vymedzenom v skutkovej vete disciplinárneho návrhu bol podaný v lehote podľa § 120 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z..

Ústne pojednávania vo veci, dokazovanie a záverečné reči

14. Dňa 29. apríla 2022 bolo nariadené vo veci ústne pojednávanie, ktorého termín bol určený na 30. mája 2022 o 10:00 hod. Upovedomenie o ústnom pojednávani bolo disciplinárne obvinenej doručené dňa 6. mája 2022, disciplinárnemu navrhovateľovi dňa 4. mája 2022, predsedovi Súdnej rady Slovenskej republiky dňa 5. mája 2022 a predsedovi Okresného súdu X. Z. dňa 6. mája 2022.

15. Ústne pojednávanie sa vo veci uskutočnilo vo vyššie uvedenom termíne. Zúčastnila sa ho zástupkyňa disciplinárneho navrhovateľa (Mgr. Dominika Rajčoková, na základe splnomocnenia z 12. mája 2022), disciplinárne obvinená a jej obhajca (JUDr. Marek Filo, na základe plnomocenstva z 29. mája 2022). Predsedníčka senátu zistila, že neexistujú žiadne právne prekážky riadneho ústneho pojednávania vo veci. Na ústnom pojednávani disciplinárny navrhovateľ predniesol disciplinárny návrh v zhode s jeho písomným vyhotovením a následne sa k nemu vyjadril jednak obhajca disciplinárne obvinenej jednak samotná disciplinárne obvinená. Obhajca disciplinárne obvinenej v podstatnom uviedol, že v predmetnej veci nie je daný vzťah zavinenia disciplinárne obvinenej, bez ktorého nie je možné hovoriť o jej disciplinárnom previnení. Disciplinárne obvinená sa vo svojom prednese pridrižovala skutočnosťami tvrdených vo vyjadrení, na ktoré v úvode svojej reči poukázala. Nad uvedený rámec doplnila, že dlhodobo ústne poukazovala na enormný nápad vecí, ktoré mala vo svojom súdnom oddelení, poukazovala na to, že sa to nedá zvládnuť, pričom tieto ústne upozornenia realizovala predsedovi súdu v roku 2018. Uviedla, že je nepochybné, že objektívne došlo k prietahom v daných veciach avšak sa necíti, že by bola subjektívne zodpovedná za tieto prietahy keďže na prietahy upozorňovala a nechcela ich spôsobiť.

16. Na otázku obhajcu smerujúcu k upresneniu obdobia, počas ktorého nemala vyššieho súdneho úradníka, disciplinárne obvinená uviedla, že išlo o obdobia od decembra 2019 do marca 2020, od augusta 2020 do septembra 2020, od februára 2021 do mája 2021, od októbra 2021 do novembra 2021. K súčasnému stavu konaní, na ktoré sa disciplinárny návrh vzťahuje, disciplinárne obvinená uviedla, že

(i) v konaní uvedenom pod bodom I bol dňa 25. marca 2022 vyhlásený rozsudok, vo veci bolo podané odvolanie, v súčasnosti sa vykonávajú úkony v súvislosti s predložením spisu odvolaciemu súdu; (ii) v konaní uvedenom pod bodom II k zmene stavu nedošlo, nakoľko spis bol 21. septembra 2021 založený do archívu; (iii) v konaní uvedenom pod bodom III je spis od 5. mája 2022 založený v archíve; (iv) v konaní uvedenom pod bodom IV pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 22. apríla 2022 bolo odročené na návrh účastníkov konania na deň 18. októbra 2022 za účelom vyhodnotenia dokazovania; (v) v konaní uvedenom pod bodom V sú v súčasnosti vykonávané dôkazy v súvislosti so znaleckým dokazovaním, dňa 9. mája 2022 bolo vydané uznesenie o ustanovení znalca; (vi) v konaní uvedenom pod bodom VI bol dňa 5. apríla 2022 vyhlásený rozsudok, voči ktorému bolo podané odvolanie, v súčasnosti sa vykonávajú úkony v súvislosti s predložením spisu odvolaciemu súdu; (vii) v konaní uvedenom pod bodom VII sa v súčasnosti naďalej vykonávajú úkony s predložením odvolaciemu súdu, pričom bolo dňa 1. marca 2022 doručené odvolanie žalobcom k rozsudku; (viii) v konaní uvedenom pod bodom VIII bolo voči rozsudku zo dňa 27. januára 2022 podané odvolanie, v súčasnosti sa vykonávajú úkony s predložením spisu odvolaciemu súdu a (ix) v konaní uvedenom pod bodom IX je spis uložený v archíve, pričom k uloženiu došlo ešte pred podaním disciplinárneho návrhu dňa 22. júna 2021. Vyššie uvedené disciplinárne obvinená zhrnula tak, že z deviatich konaní, ktoré sú predmetom disciplinárneho návrhu zostali nerozhodnuté dve veci, pričom tri veci sú už uložené v archíve. Na otázku obhajcu smerujúcu k upresneniu obdobia, kedy disciplinárne obvinená upozorňovala predsedu súdu na preťaženosť jej súdneho oddelenia disciplinárne obvinená uviedla, že išlo približne o päť prípadov v období konca roku 2018 a následne v priebehu roku 2019, kedy žiadala o zastavenie nového nápadu. K svojim osobným pomeroch v kontexte s vysokou mierou pracovnej vyťaženia disciplinárne obvinená uviedla, že je vydatá, má deväťročného syna, ktorý má svoje záujmy a koníčky. Disciplinárne obvinená má za to, že zvládať prácu a rodinu je náročné, keď práca ide na úkor rodinného života, pričom zdôraznila, že nejde o krátkodobý stav ale o dlhodobý stav.

17. Na otázky členov senátu smerujúce k systému práce disciplinárne obvinená v podstatnom uviedla, že (i) ako začínajúca sudkyňa mala „svojich“ 300 vecí, dostala 600 „starých vecí“, nemala žiadne priority, stav znižovala tak starých ako aj nových vecí; (ii) zo súdneho manažmentu mala prehľad o reštančných veciach starších ako päť rokov, ako začínajúci sudca pracovala ako vedela, s tým, že každé tri mesiace dávala predsedovi súdu správu o stave reštančných vecí starších ako päť rokov; (iii) na otázku prečo v rokoch 2018 a 2019, keď rozhodla rozsudkami 170 a 174 vecí nerozhodovala aj reštančné veci nad päť rokov, ktoré sú predmetom disciplinárneho návrhu v bode 1 až 7, disciplinárne obvinená uviedla, že ide len o sedem vecí nad päť rokov, iné veci rozhodla, nebolo to tak, že by nerozhodovala reštančné veci, staré veci nie je možné rozhodnúť v takom počte aký sa vyžaduje, a preto znižovala nápad aj vo vzťahu k novším veciam; (iv) na otázku, či podľa jej názoru reštančné veci nad päť rokov nemajú priority, disciplinárne obvinená uviedla, že nemala priority vo vzťahu k predmetom konania, to znamená, že si nevyberala veci podľa toho o čo v danom konaní išlo, reštančné veci boli náročné spory a ako začínajúca sudkyňa si postupne vyberala veci, s ktorými sa oboznámila; (v) na otázku týkajúcu sa aktuálneho stavu nevybavených reštančných vecí nad päť rokov uviedla, že k 31. marcu 2022 je to 32 nerozhodnutých vecí, ročne musí znížiť viac reštančných vecí ako jej pribúda, reštančné veci sú náročné veci, z hľadiska dokazovania a spravidla sa nedajú rozhodnúť na jednom pojednávaní.

18. Najvyšší správny súd vykonal prečítaním, resp. prečítaním ich podstatného obsahu na ústnom pojednávaní nasledujúce listiny ako dôkaz v súlade s § 253 ods. 2 v spojení s § 269 Trestného poriadku (§ 4 disciplinárneho súdneho poriadku):

- podanie disciplinárne obvinenej sudkyne označené ako „Upozornenie sudkyne na neprimeraný počet pridelených vecí“ zo dňa 19. marca 2020 (č. l. 116);

- podanie disciplinárne obvinenej sudkyne označené ako „*Upozornenie sudkyne na neprimeraný počet pridelených vecí*“ zo dňa 4. marca 2022 (č. l. 117);
- list predsedu Okresného súdu X. Z. 1SprV/164/2022, adresovaný disciplinárne obvinenej sudkyňi, zo dňa 4. marca 2022 (č. l. 119);
- dokument označený ako „*Stav vecí v senáte 22C, 22Csp, 22Cpr - sudkyňa JUDr. H.Ú. J. počnúc dňom 26.7.2017 - 31.12.2021*“ zo dňa 3. marca 2022 (č. l. 123);
- ročný štatistický výkaz sudcu (disciplinárne obvinenej sudkyne) za rok 2017 (č. l. 171);
- ročný štatistický výkaz sudcu (disciplinárne obvinenej sudkyne) za rok 2018 (č. l. 173);
- ročný štatistický výkaz sudcu (disciplinárne obvinenej sudkyne) za rok 2019 (č. l. 175);
- ročný štatistický výkaz sudcu (disciplinárne obvinenej sudkyne) za rok 2020 (č. l. 177);
- spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 12C/294/2003; - spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 19C/124/2009;
- spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 17C/38/2010; - spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 28C/33/2011;
- spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 18C/70/2011; - spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 22C/78/2011;
- spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 17C/212/2013; - spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 17C/144/2015;
- spis Okresného súdu X. Z. sp. zn. 17C/384/2015.

19. Najvyšší správny súd odročil ústne pojednávanie na deň 12. septembra 2022 o 13:00 hod. z dôvodu potreby doplnenia dokazovania ďalšími listinnými dôkazmi (kalendáre pojednávanií a správy o stave reštančných vecí) a výsluchu svedka (predsedu Okresného súdu X. Z.). Disciplinárny navrhovateľ, disciplinárne obvinená a jej obhajca vzali termín ústneho pojednávania na vedomie a zaviazali sa dostaviť bez osobitného upovedomenia, upovedomenie o ústnom pojednávaní bolo doručené predsedovi Súdnej rady Slovenskej republiky dňa 10. júna 2022 a predsedovi Okresného súdu X. Z. (rovnako ako predvolanie svedka) dňa 10. júna 2022.

20. Ústne pojednávanie sa následne vo veci uskutočnilo vo vyššie uvedenom termíne. Zúčastnila sa ho zástupkyňa disciplinárneho navrhovateľa, disciplinárne obvinená a jej obhajca a svedok - predseda Okresného súdu X. Z. (ďalej taktiež „*predseda súdu*“). Predsedníčka senátu zistila, že neexistujú žiadne právne prekážky riadneho ústneho pojednávania vo veci. Na ústnom pojednávaní predseda súdu v úvode jeho výsluchu vysvetlil príčiny enormného nápadu vecí do súdneho oddelenia disciplinárne obvinenej v roku 2018 skutočnosťami, ktoré zaradil do kontextu rokov 2008 až 2015 a v tom čase trvajúcej personálnej poddimenzovanosti celého súdu. Potvrdil, že ho disciplinárne obvinená upozorňovala na neprimeranú zaťaženosť jej súdneho oddelenia, rovnako tak potvrdil skutočnosť, že v súdnom oddelení disciplinárne obvinenej bol opakovane deficitný stav administratívneho aparátu (VSÚ). Na otázku, či ako predseda súdu vníma, že sudcovia majú pochopenú prioritu rozhodovania reštančných vecí starších ako 5 rokov uviedol, že „*To nech odpovie kolegyňa, je to však prvý bod každej porady so sudcami Okresného súdu X. Z., tieto porady boli pravidelné avšak počas covidu sme sa stretávali menej. Tiež chcem poukázať na to, že sme dostali v rámci projektu efektívny management CAF pozitívne hodnotenie. Chcem ešte doplniť, že prioritou vybavovať reštančné veci je daná, avšak na strane druhej chcem zdôrazniť, že máme vedomosť o stave jednotlivých oddelení. Keď som zistil subjektívne zavinenie prietahov v reštančných veciach využil som svoje oprávnenie vo forme napomenutia alebo podania disciplinárneho návrhu, avšak pri absencii subjektívneho zavinenia som tieto oprávnenia nevyužil.*“. V závere výsluchu predseda súdu uviedol, že nie je stotožnený s disciplinárnym návrhom, konkrétne dodal, že „... *pokiaľ by som bol, musel by som podať disciplinárny návrh na 3 sudcov okresného súdu.*“. K osobe disciplinárne obvinenej uviedol, že ju považuje za odborne zdatnú sudkyňu, pracovitú, ktorá má poriadok vo svojom súdnom rozhodovaní a taktiež v rámci fungovania celého súdneho oddelenia. V

súvislosti s výsluchom svedka disciplinárne obvinená na pojednávaní uviedla taktiež, že „... ak by sa nevenovala aj novým veciam a nevykonávali by sa v nich úkony, tieto by sa stali za dva roky tiež reštančnými vecami a bola by vystavená rovnako disciplinárnemu stíhaniu.“.

21. Najvyšší správny súd vykonal dokazovanie prečítaním, resp. prečítaním ich podstatného obsahu na ústnom pojednávaní konanom dňa 12. septembra 2022 nasledujúcich listín ako dôkaz v súlade s § 253 ods. 2 v spojení s § 269 Trestného poriadku (§ 4 disciplinárneho súdneho poriadku):

- kalendáre pojednávaní disciplinárne obvinenej v roku 2018;
- kalendáre pojednávaní disciplinárne obvinenej v roku 2019;
- kalendáre pojednávaní disciplinárne obvinenej v roku 2020;
- správy o reštančných veciach za I. až IV. štvrťrok 2018 k 1SprV/115/2018;
- správy o reštančných veciach za I. až IV. štvrťrok 2019 k 1SprV/97/2019;
- správy o reštančných veciach za I. až IV. štvrťrok 2020 k 1SprV/89/2020;
- správy o reštančných veciach za I. až IV. štvrťrok 2021 k 1SprV/49/2021;
- správa o reštančných veciach za I. štvrťrok 2022 k 1SprV/112/2022.

22. Vo svojej záverečnej reči zástupkyňa disciplinárneho navrhovateľa v podstatnom uviedla, že zotrúva na disciplinárnom návrhu súc presvedčená, že postupom a nečinnosťou disciplinárne obvinenej došlo k zbytočným priet'ahom v konaniach označených v disciplinárnom návrhu.

23. Obhajca disciplinárne obvinenej v záverečnej reči uviedol, že v prejednávanej veci nie je sporné, že v rámci disciplinárne stíhaných skutkov objektívne k priet'ahom v konaní došlo. Po tom, ako zhrnul skutočnosti týkajúce sa zaťažnosti súdneho oddelenia disciplinárne obvinenej (ktoré skutočnosti boli skôr uvedené vo vyjadrení disciplinárne obvinenej, resp. v jej prednesoch ako aj v prednesoch jej obhajcu) a po stručnom exkurze aplikovateľných právnych predpisov v kontexte s pojmovým vymedzením zavinenia (a osobitne vplyvu upozornenia adresovaného predsedovi súdu na neprímeraný počet pridelených vecí na posudzovanie zavinenia) obhajca disciplinárne obvinenej skonštatoval, že k zbytočným priet'ahom nedošlo zo subjektívnych dôvodov na strane disciplinárne obvinenej, ale z objektívnych okolností spočívajúcich v nedostatočnom zabezpečení podmienok pre riadny chod justície v dôsledku nedostatočnej starostlivosti zo strany štátu. Navrhol, aby bola disciplinárne obvinená spod disciplinárneho návrhu v celom rozsahu oslobodená.

24. Disciplinárne obvinená právom záverečnej reči uviedla, že sa v celom rozsahu pridržiava svojich písomných vyjadrení a záverečnej reči svojho obhajcu. Právo posledného slova disciplinárne obvinená nevyužila.

Skutkové zistenia a právne posúdenie veci

25. Predmetom konania vo veci bol disciplinárny návrh koncipovaný na tom skutkovom základe, že disciplinárne obvinená sa mala dopustiť disciplinárneho previnenia tým, že v deviatich veciach spôsobila zbytočné priet'ahy v podobe absolútnej nečinnosti. Prvých sedem vecí, na ktoré sa disciplinárny návrh vzťahuje (sp. zn. 12C/294/2003; sp. zn. 19C/124/2009; sp. zn. 17C/38/2010; sp. zn. 28C/33/2011; sp. zn. 18C/70/2011; sp. zn. 22C/78/2011 a sp. zn. 17C/212/2013), bolo v čase začatia tvrdeného priet'ahu (obdobia absolútnej nečinnosti disciplinárne obvinenej) vecami reštančnými, staršími ako päť rokov. Zostávajúce dve veci (sp. zn. 17C/144/2015 a sp. zn. 17C/384/2015) boli vecami, ktoré Okresnému súdu X. Z. (ďalej aj „okresný súd“) napadli v roku 2015 a disciplinárne obvinenej boli pridelené dňa 3. januára 2018. Dĺžka disciplinárnym navrhovateľom tvrdených priet'ahov v jednotlivých veciach variovala od 22 mesiacov (sp. zn. 12C/294/2003), cez 26 mesiacov (sp. zn. 19C/124/2009; sp. zn. 17C/38/2010; sp. zn. 28C/33/2011; sp. zn. 18C/70/2011; sp. zn. 22C/78/2011 a sp. zn. 17C/212/2013) až do 30 mesiacov (sp. zn. 17C/144/2015 a sp. zn. 17C/384/2015) pričom v rovne

základného časového rámca možno začiatok obdobia absolútnej nečinnosti disciplinárne obvinenej vo všetkých označených veciach datovať do prvého polroku roku 2018 a jeho koniec do obdobia leta roku 2020 (od 26. júna 2020 do 10. júla 2020 s výnimkou veci sp. zn. 17C/212/2013, kde disciplinárne obvinená vykonala úkon vo veci dňa 19. marca 2020).

26. Najvyšší správny súd sa v prvom rade zamerlal na identifikáciu sporných, resp. nesporných skutočností v tvrdeniach disciplinárneho navrhovateľa a disciplinárne obvinenej. Vychádzajúc z porovnania skutkového vymedzenia disciplinárneho návrhu a skutočností (chronologického opisu časti priebehu jednotlivých konaní) uvádzaných disciplinárne obvinenou v jej vyjadrení dospel najvyšší správny súd k záveru, že medzi disciplinárnym navrhovateľom a disciplinárne obvinenou nie je sporné, že disciplinárne obvinená bola (i) v konaní sp. zn. 12C/294/2003 nečinná v období od 29. júna 2018 do 30. júna 2020; (ii) v konaní sp. zn. 19C/124/2009 nečinná v období od 18. apríla 2018 do 26. júna 2020; (iii) v konaní sp. zn. 17C/38/2010 nečinná v období od 23. apríla 2018 do 30. júna 2020; (iv) v konaní sp. zn. 28C/33/2011 nečinná v období od 20. apríla 2018 do 26. júna 2020; (v) v konaní sp. zn. 18C/70/2011 nečinná v období od 16. apríla 2018 do 30. júna 2020; (vi) v konaní sp. zn. 22C/78/2011 nečinná v období od 23. apríla 2018 do 10. júla 2020; (vii) v konaní sp. zn. 17C/212/2013 nečinná v období od 3. januára 2018 do 19. marca 2020; (viii) v konaní sp. zn. 17C/144/2015 nečinná v období od 3. januára 2018 do 29. júna 2020, resp. do 30. júna 2020 a (ix) v konaní sp. zn. 17C/384/2015 nečinná v období od 3. januára 2018 do 29. júna 2020. Sporným medzi disciplinárnym navrhovateľom a disciplinárne obvinenou bolo, či za danú nečinnosť možno disciplinárne obvinenej, vzhľadom na jej zaťaženosť, ako aj to, že na jej zaťaženosť upozorňovala predsedu súdu, pripísať zavinenie, a teda túto nečinnosť považovať za disciplinárne previnenie.

27. Pri posudzovaní zavinenia disciplinárne obvinenej, resp. pri posudzovaní povinnosti disciplinárne obvinenej ako zákonného sudcu vo vyššie označených konaniach najvyšší správny súd vychádzal zo základného normatívneho rámca daného ustanoveniami (i) § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. („*Sudca je povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov; vždy upozorniť predsedu súdu na neprímeraný počet pridelených vecí, ak zjavne hrozí, že ich nemôže vybaviť bez zbytočných prieťahov*“); (ii) § 34 ods. 3 prvá veta zákona č. 385/2000 Z. z. („*Sudca má právo na pridelenie vecí podľa rozvrhu práce tak, aby ich mohol prejednať a rozhodnúť bez zbytočných prieťahov*“); (iii) čl. 2 ods. 1 CSP („*Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty*“); (iv) čl. 17 CSP („*Súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprímeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb*“); (v) § 157 ods. 1 CSP („*Súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania*“); ako aj čl. 48 ods. 2 prvá veta ústavy („*Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom*“).

28. Predtým, ako najvyšší správny súd posúdil prieťahy v konkrétnych konaniach, ustálil východiská, ktorými sa riadil. Hodnotenie nečinnosti sudcu je závislé na mnohých individuálnych okolnostiach ako je, napr. celkové množstvo nevybavených vecí sudcu ovplyvňujúce jeho schopnosť a možnosť s vecami priebežne a bez prieťahov pracovať, pracovné zázemie a podmienky včítane organizácie práce podľa rozvrhu práce, druhu a zložitosti agendy, rozhodovací stupeň, správanie účastníkov konania, význam veci a pod.

29. Pri hodnotení nečinnosti sudcu (disciplinárne obvinenej) najvyšší správny súd vychádzal taktiež zo skoršej rozhodovacej praxe disciplinárnych senátov (pozri napríklad rozhodnutie 6Ds/2/2019 z 31. júla 2020), v zmysle ktorej (i) činnosť každého sudcu má svoje limity a po nikom nie je možné

požadovať, aby sa trvalo pracovne prepínal, vystavoval sa nezvládnuteľným stresom a v prospech nadštandardného plnenia pracovných úloh dlhodobo potlačoval svoj súkromný život; (ii) nie je úlohou disciplinárneho konania postihovať sudcov, ktorí na hranici svojich pracovných možností a schopností (prihliadajúc pri tom i na osobnostné špecifiká a vybavenie sudcu, ale aj súkromie) vybavujú dostatočný počet vecí v požadovanej kvalite, ak im zo strany orgánov zodpovedných za zabezpečenie dostatočných pracovných podmienok pre výkon funkcie sudcu nie je poskytnuté vhodné vybavenie a pracovné prostredie, najmä nadmerným a neprimeraným zaťažením, počtom pridelených vecí, ak za túto disproporciu medzi orgánmi správy súdov a sudcom má zodpovedať len a výlučne sudca nestíhajúci nadmerné množstvo práce.

30. Na druhej strane najvyšší správny súd pri hodnotení nečinnosti sudcu (disciplinárne obvinenej) vychádzal taktiež zo základného všeobecného východiska týkajúceho sa riadneho plnenia si povinnosti sudcu vo vzťahu k prioritizácii vecí v jeho súdnom oddelení, ktoré najvyšší správny súd artikuloval napr. v rozhodnutí sp. zn. 33D/19/2021 zo 6. júla 2022, podľa ktorého „*Ako všeobecné východisko považoval disciplinárny senát povinnosť sudcu prednostne konať najmä (i) vo veciach, v ktorých zákon stanovil presnú lehotu, (ii) vo veciach týkajúcich sa maloletých detí a tiež (iii) vo veciach, na ktorých ukončení je vyšší verejný záujem napr. z dôvodu dĺžky konania a intenzívneho zásahu do práv účastníkov. Konečné rozhodnutie sudcu o tom, aké úkony a v akých veciach bude vybavovať najskôr, je tak výsledkom váženia všetkých týchto kritérií. Práve okolnosť, či sudca má alebo nemá v určitom konkrétnom období pridelené tieto tzv. prednostné veci, predstavuje okolnosti vo vyššie uvedenom zmysle, ktoré sú podstatné pre posúdenie jeho nečinnosti v určitej veci ako konania v zmysle § 122 ods. 1 Trestného zákona. Ak mu takéto povinnosti bránili v konaní v určitej veci do tej miery, že v nej s ohľadom na svoj pracovný čas (§ 39 zákona o sudcoch) alebo hranice pracovného nasadenia, ktoré od sudcu možno vyžadovať, konať nemohol, potom nebol povinný v tejto veci konať „s ohľadom na okolnosti“ podľa § 122 ods. 1 Trestného zákona a takéto jeho nekonanie nemožno považovať za disciplinárnoprávne relevantné konanie. Takýmto nekonaním tak sudca neporuší svoju povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch, takže ním nespácha ani disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch. V súvislosti s prioritou konania v reštančných veciach (vo veciach starších ako jeden rok) disciplinárny senát uvádza, že tá vyplýva z toho, že čím je konanie dlhšie, tým viac zasahuje do základných práv účastníkov, čomu preto musí zodpovedať aj povinnosť sudcu venovať dlhotrvajúcim konaniam zvýšenú pozornosť. Reštančné veci je preto spravídla potrebné uprednostniť pred inými vecami, ktoré nemajú žiadnu prioritu. Zároveň platí, že sudca je povinný v záujme ochrany práv účastníkov konania v prípade veľkého počtu reštančných vecí, ktoré nemožno považovať za prednostné z iného dôvodu ako dĺžky ich konania, uprednostniť veci staršie pred vecami obdobne skutkovo a právne obťažnými, ktoré na súd napadli neskôr.“*

31. V neposlednom rade, v súvislosti s prístupom k posúdeniu subjektívnej stránky disciplinárneho previnenia sudcu za prieťahy v konaní poukazuje disciplinárny senát na rozhodnutie najvyššieho správneho súdu sp. zn. 31D/9/2021 zo dňa 3. mája 2022, podľa ktorého „*Podľa § 122 ods. 1 Trestného zákona (v spojení s § 150 zákona č. 385/2000 Z. z.) sa konaním rozumie aj opomenutie takého konania, na ktoré bol páchatel podľa okolností a svojich pomerov povinný. Judikatúra k citovanému ustanoveniu sa sústredila na posúdenie otázky, čím ma byť založená povinnosť konať, a napospol dospela k záveru, že má ísť o povinnosť právnu alebo aspoň povinnosť podobnej právnej sily (porov. rozsudok Najvyššieho súdu ČSR sp. zn. 5 Tz 2/87, judikát R 7/1988, rozsudok Najvyššieho súdu SSR sp. zn. 5 Tz 81/76, judikát R 25/1977). Trestnoprávne (a aj disciplinárnoprávne) relevantné môže byť nekonanie len za predpokladu, že existuje aspoň vo všeobecnosti takáto povinnosť, ktorá zaťažuje aj páchatela. Judikatúra sa však podrobnejšie nezaoberala výkladom pojmov „podľa okolností a svojich pomerov“. Tieto pojmy sú pojmi, ktoré individualizujú rozsah a obsah povinnosti, aká zaťažuje konkrétneho páchatela v konkrétnej situácii. Inak povedané, aby sa nekonanie stalo konaním v zmysle*

§ 122 ods. 12 Tr. zák., je nevyhnutné, aby sa páchatel, ktorý vo všeobecnosti má určitú povinnosť, ocitol v takých konkrétnych okolnostiach, že na základe tejto povinnosti musí niečo konkrétne vykonať na ochranu záujmu chráneného príslušným trestným alebo disciplinárnym predpisom. (...) Osobitnú podmnožinu problematiky, či nekonanie predstavuje porušenie konkrétnej povinnosti konať na ochranu príslušnému chráneného záujmu, predstavujú situácie, v ktorých by konajúci mal mať viacero takýchto konkrétnych povinností súčasne, avšak nemôže takto konať, pretože to z rôznych dôvodov nie je možné. Doktrína v tejto súvislosti hovorí o tzv. kolízii povinností, o ktorú ide, ak by konajúci mal súčasne splniť aspoň dve povinnosti, ale môže splniť len jednu z nich za cenu toho, že druhú nesplní [porov. napr. Erb, V., Schäfer, J. (eds.): Münchener Kommentar zum StGB. 4. vydanie, 2020, marg. č. 251 a nasl.].“

32. Aplikujúc východiská zhrnuté v bodoch 29 až 31 tohto rozhodnutia vyššie pristúpil najvyšší správny súd k posúdeniu plnenia si povinností (viď základný normatívny rámec sumarizovaný v bode 27 tohto rozhodnutia vyššie) disciplinárne obvinenej v konaniach označených disciplinárnym navrhovateľom, a to v kontexte ňou tvrdenej enormnej zaťaženia súdneho oddelenia s cieľom identifikácie prípadnej kolízie povinností disciplinárne obvinenej a posúdenia jej následného riešenia.

33. Disciplinárny senát posudzoval skutočnosti uvádzané v disciplinárnom návrhu optikou pojmového vymedzenia zložiek disciplinárneho previnenia podľa § 115a zákona č. 385/2000 Z. z.. Podľa § 115a ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z., na zodpovednosť za disciplinárne previnenie stačí zavinenie z nedbanlivosti, ak zákon výslovne neustanovuje, že je potrebné úmyselné zavinenie. Podľa § 115a ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z., nedbanlivosťou sa na účely tohto zákona rozumie také konanie sudcu, kedy vedel alebo vedieť mal, že môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraného dôvodu sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí. Zákonodarca nepripúšťa disciplinárnu zodpovednosť za nevedomú nedbanlivosť ako druh zavinenia pri disciplinárnej zodpovednosti sudcu. Disciplinárny senát sa pri zisťovaní, či sa disciplinárne obvinená dopustila zavineného porušenia povinnosti sudcu, uvedenej v § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z., sústredil najmä na preukázanie jej prístupu sudcu k pracovným povinnostiam a na druhej strane k povinnostiam na strane vedenia a správy súdu - zabezpečiť sudcovi také pracovné podmienky, aby ich poskytnutím bolo možné od sudcu vyžadovať maximálny pracovný výkon.

34. Najvyšší správny súd dospel po vykonanom dokazovaní k záveru, že disciplinárne obvinená sudkyňa rozhodne nepatrí k tým sudcom, ktorí by jednak nevybavovali (v rovine celkového počtu) dostatočné množstvo vecí, nepatrí ani k sudcom, ktorí by nemali kvalitné rozhodnutia resp. ani k sudcom, ktorí by nevyužívali fond pracovného času. K tomuto záveru ho viedli nasledovné skutočnosti: (i) disciplinárne obvinená začala funkciu sudkyne na okresnom súde vykonávať v druhej polovici roku 2017, ide teda o sudkyňu s menej ako päťročnou praxou; (ii) zo štatistických výkazov disciplinárne obvinenej vyplýva, že v roku 2018 jej bolo pridelených 449 a prerozdelených 468 vecí, celkovo rozhodla 658 vecí, zostatok reštančných vecí predstavoval 299, v roku 2019 jej bolo pridelených 428 a prerozdelených 13 vecí, celkovo rozhodla 575 vecí, zostatok reštančných vecí predstavoval 250, v roku 2020 jej bolo pridelených 51 vecí, celkovo rozhodla 276 vecí, zostatok reštančných vecí predstavoval 195; (iii) disciplinárne obvinená upozorňovala predsedu okresného súdu na neprimeraný počet pridelených vecí a to aj písomne a opakovane; (iv) v roku 2018 mala celkový najvyšší počet rozhodnutých vecí na okresnom súde (656 z toho 170 rozhodnutých rozsudkom); (v) v roku 2019 mala celkový najvyšší počet rozhodnutých vecí na okresnom súde (575 z toho 174 rozhodnutých rozsudkom); (vi) to všetko napriek tomu, že personálne obsadenie súdneho oddelenia disciplinárne obvinenej bolo poddimenzované z dôvodu častých výpadkov vyššieho súdneho úradníka (praceneschopnosť a študijné voľno), na ktoré nedostatočné personálne kapacity disciplinárne obvinená upozorňovala.

35. Následne sa najvyšší správny súd zameril na posúdenie činnosti (a s tým súvisiace plnenie si povinností sudcu) disciplinárne obvinenej vo vzťahu k reštančným veciam, osobitne veciam starším ako

päť rokov, a to optikou potreby ich prioritného rozhodovania (ktorá potreba je podrobnejšie zdôvodnená v bode 30 tohto rozhodnutia vyššie). Vzhľadom na skutočnosť, že obdobie absolútnej nečinnosti disciplinárne obvinenej sa podľa disciplinárneho návrhu v ôsmich z deviatich prípadov (teda s výnimkou konania uvedeného pod bodom VII - sp. zn. 17C/212/2013) skončilo tým, že disciplinárne obvinená vytýčila v tej ktorej veci termín pojednávania, vyžiadala si najvyšší správny súd kalendár pojednávania disciplinárne obvinenej za obdobie rokov 2018, 2019 a 2020. Najvyšší správny súd kalendár pojednávania disciplinárne obvinenej skúmal z pohľadu pomeru počtu ňou nariadených pojednávanií vo veciach starších/reštančných (so zameraním na veci staršie ako päť rokov) a veciach novších, resp. s novým nápadom vecí.

36. Bližšou analýzou kalendáru pojednávanií dospel najvyšší správny súd k nasledovným zisteniam. Disciplinárne obvinená na obdobie kalendárneho roku 2018 nariadila celkovo 197 pojednávanií (či už za účelom prejednávania veci alebo verejného vyhlásenia rozsudku), z ktorých 22 sa týkalo vecí označených spisovou značkou s rokom 2013 a starších (išlo teda o reštančné veci staršie ako päť rokov) a 47 sa týkalo vecí označených spisovou značkou s rokom 2017 alebo 2018 (išlo teda o novšie veci, resp. nový nápad). Za rok 2018 predstavuje percentuálne vyjadrenie pomeru reštančných vecí starších ako päť rokov k celkovému počtu nariadených pojednávanií 11 % a novších vecí, resp. nového nápadu 24 %. Na obdobie kalendárneho roku 2019 nariadila disciplinárne obvinená celkovo 213 pojednávanií (či už za účelom prejednávania veci alebo verejného vyhlásenia rozsudku), z ktorých 14 sa týkalo vecí označených spisovou značkou s rokom 2014 a starších (išlo teda o reštančné veci staršie ako päť rokov) a 57 sa týkalo vecí označených spisovou značkou s rokom 2018 alebo 2019 (išlo teda o novšie veci, resp. nový nápad). Za rok 2019 predstavuje percentuálne vyjadrenie pomeru reštančných vecí starších ako päť rokov k celkovému počtu nariadených pojednávanií 7 % a novších vecí, resp. nového nápadu 27 %. Nakoniec, na obdobie kalendárneho roku 2020 nariadila disciplinárne obvinená celkovo 175 pojednávanií (či už za účelom prejednávania veci alebo verejného vyhlásenia rozsudku), z ktorých 44 sa týkalo vecí označených spisovou značkou s rokom 2015 a starších (išlo teda o reštančné veci staršie ako päť rokov) a 41 sa týkalo vecí označených spisovou značkou s rokom 2019 alebo 2020 (išlo teda o novšie veci, resp. nový nápad). Za rok 2020 predstavuje percentuálne vyjadrenie pomeru reštančných vecí starších ako päť rokov k celkovému počtu nariadených pojednávanií 25 % a novších vecí, resp. nového nápadu 23 %. Z pohľadu celkového počtu pojednávanií nariadených disciplinárne obvinenou v rokoch 2018 až 2020 disciplinárne obvinená na toto obdobie nariadila 585 pojednávanií, z ktorých 80 vecí bolo v danom/relevantnom čase reštančnými vecami staršími ako päť rokov, čo predstavuje 13 % a 145 vecí bolo v danom/relevantnom čase vecami novšími resp. súčasťou nového nápadu, čo predstavuje 25 % (teda takmer dvojnásobok v porovnaní s počtom reštančných vecí starších ako päť rokov).

37. Najvyšší správny súd sa ďalej zaoberal podrobnejšou analýzou správ o stave reštančných vecí (teda štyroch správ o reštančných veciach za I. až IV. Štvrťrok 2018 k 1SprV/115/2018; štyroch správ o reštančných veciach za I. až IV. Štvrťrok 2019 k 1SprV/97/2019; štyroch správ o reštančných veciach za I. až IV. Štvrťrok 2020 k 1SprV/89/2020; štyroch správ o reštančných veciach za I. až IV. Štvrťrok 2021 k 1SprV/49/2021 a jednej správy o reštančných veciach za I. štvrťrok 2022 k 1SprV/112/2022), pričom sa zameril na medzikvartálne rozdiely (úbytky) reštančných vecí a spôsob ich vybavenia, resp. participáciu disciplinárne obvinenej na vybavení jednotlivých vecí. Na základe uvedeného dospel najvyšší správny súd k záveru, že osobitne v období rokov 2018 a 2019 bol medzikvartálny úbytok reštančných vecí zachytený v správach o stave reštančných vecí spôsobený iným dôvodom ako meritórnym rozhodnutím disciplinárne obvinenej (dôvodom vyradenia jednotlivých vecí z tej ktorej správy o stave reštančných vecí bolo zväčša skoršie meritórne rozhodnutie, rozhodnutie súdu vyššieho stupňa alebo rozhodnutie o trovách).

38. Vychádzajúc zo skutočností uvedených v bodoch 36 a 37 tohto rozhodnutia vyššie dospel najvyšší správny súd k záveru, že disciplinárne obvinená v rámci organizácie svojej práce pochybila, keď staršie (reštančné) veci neprioritizovala. Naopak, disciplinárne obvinená uprednostňovala pred reštančnými vecami veci neskoršieho nápadu. Disciplinárne obvinená pritom vo svojich prednesoch a vyjadreniach neuvádzala žiadne skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že veci neskoršieho nápadu, ktoré uprednostnila pred reštančnými vecami, by boli vecami prioritného charakteru. Pomer, v akom takto postupovala (ktorý pomer je bližšie opísaný v bode 36 tohto rozhodnutia vyššie a z ktorého vyplýva jednak skutočnosť, že disciplinárne obvinená riešila agendu reštančných vecí starších ako päť rokov skôr doplnkovo ako prioritne a jednak z neho vyplýva objektívna možnosť nariadenia pojednávania vo veciach, ktoré sú predmetom disciplinárneho návrhu) je z pohľadu najvyššieho správneho súdu neakceptovateľný. Takýto postup je nutné kvalifikovať ako porušenie povinnosti sudcu vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo, bez zbytočných prietáhov, ktoré povinnosti disciplinárne obvinenej vyplývajú z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z.. Vo vyššie uvedenom kontexte osobitne rezonuje konštatovanie disciplinárne obvinenej prednesené na ústnom pojednávaní dňa 12. septembra 2022, kde disciplinárne obvinená uviedla, že „... ak by sa nevenovala aj novým veciam a nevykonávali by sa v nich úkony, tieto by sa stali za dva roky tiež reštančnými vecami a bola by vystavená rovnako disciplinárnemu stíhaniu.“. S uvedeným záverom sa najvyšší správny súd nestotožňuje, neprijateľnosť takéhoto záveru je zjavná osobitne s prihliadnutím na okolnosti uvádzané v disciplinárnom návrhu (ktorý sa týkal konaní, ktorých väčšina, v čase jeho podania, trvala už desať rokov, najstaršie dokonca rokov osemnásť). Najvyššiemu správne súdu taktiež neuniklo, že (i) disciplinárne obvinená stav absolútnej nečinnosti v jednotlivých veciach (s výnimkou vecí sp. zn. 17C/212/2013, kde disciplinárne obvinená vykonala úkon vo veci dňa 19. marca 2020) ukončila v krátkom časovom období od 26. júna 2020 do 10. júla 2020, kedy v týchto veciach vytyčila termín pojednávania [bezprostrednú časovú následnosť tohto obdobia s dátumom pracovnej porady ministerky spravodlivosti s predsedami krajských súdov dňa 18. júna 2020 najvyšší správny súd síce zachytil, osobitný význam jej však bez ďalšieho neprikladal] (ii) a zároveň, že (tak ako disciplinárne obvinená uviedla na ústnom pojednávaní konanom dňa 30. mája 2022) „z deviatich konaní, ktoré sú predmetom disciplinárneho návrhu zostali nerozhodnuté dve veci, pričom tri veci sú už uložené v archíve“. Z uvedeného najvyšší správny súd vyvodil, že disciplinárne obvinená bezdôvodne uprednostnila vytyčovanie termínov pojednávania vo veciach neskoršieho nápadu pred vecami, ktoré sú predmetom disciplinárneho návrhu.

39. Zhrňujúc vyššie uvedené disciplinárny senát uzavrel, že disciplinárne obvinená vo veciach, ktoré boli predmetom disciplinárneho návrhu, svojim zavinením spôsobila prietahy v konaní, keď nesprávne pristúpila k vyhodnoteniu kolízie povinností a uprednostnila na rozhodnutie a vykonanie úkonov vecí, ktoré nemožno považovať za prednostné, ale boli skutkovo a právne obdobné s posudzovanými vecami, ktoré na okresný súd napadli skôr. Týmto svojim konaním porušila povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. vo forme vedomej nedbanlivosti, keď vedela, že môže spôsobom uvedeným v zákone č. 385/2000 Z. z. porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehala, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí.

40. Uvedený záver disciplinárneho senátu nemôže zvrátiť ani argumentácia disciplinárne obvinenej, že podľa nej nie je splnená zákonná podmienka zavinenia z nedbanlivosti, keďže si splnila svoju notifikačnú povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z.. Ustanovenie § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. síce ukladá sudcovi povinnosť upozorniť predsedu súdu na neprimeraný počet pridelených vecí (ak zjavne hrozí, že ich nemôže vybaviť bez zbytočných prietáhov), tento inštitút upozornenia predsedu súdu však nemožno vnímať ako akýsi exkulpačný všeliek. V konaní bolo preukázané, že disciplinárne obvinená svojim podaním označeným ako „Upozornenie sudkyne na neprimeraný počet pridelených vecí“ zo dňa 19. marca 2020 (rovnako ako obdobným podaním

doručeným predsedovi okresného súdu po podaní disciplinárneho návrhu) upozornila predsedu okresného súdu na neprimeraný počet pridelených vecí v jej senáte indikujúc hrozbu nemožnosti vybavenia vecí bez zbytočných prietáhov. Takéto podanie je však spôsobilé vyvinúť disciplinárne obvinenú len zo zodpovednosti za následky objektívnej nemožnosti vybaviť veci bez zbytočných prietáhov. Disciplinárne obvinená však mala možnosť v reštančných konaniach, na ktoré sa disciplinárny návrh vzťahuje, nariadiť termín pojednávania skôr, neurobila tak ale, a to na prospech nového nápadu vecí. Uplatnenie inštitútu upozornenia predsedu súdu podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. teda nezbujuje disciplinárne obvinenú zodpovednosti za prietahy spôsobené nesprávnou organizáciou práce. Ostatne, disciplinárne obvinená vo svojom podaní predsedu súdu na uprednostňovanie nového nápadu vecí pred reštančnými vecami ani neupozorňovala.

Disciplinárne opatrenie

41. Najvyšší správny súd teda dospel k záveru, že disciplinárne obvinená sa disciplinárneho previnenia dopustila, a to tým, že v konaniach označených v disciplinárnom návrhu spôsobila prietahy spočívajúce v absolútnej nečinnosti v obdobiach špecifikovaných vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, pričom tieto prietahy možno pričítať nesprávnej organizácii práce jej súdneho oddelenia, ktorá nesprávnosť spočívala v uprednostňovaní nového nápadu pred reštančnými vecami. Pri rozhodovaní o sankcii prihliadal najvyšší správny súd najmä na ustanovenie § 117 ods. 6 zákona č. 385/2000 Z. z., podľa ktorého *„Disciplinárny senát pri ukladaní disciplinárneho opatrenia prihliada najmä na rozsah a povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, následok a mieru zavinenia.“*

42. Najvyšší správny súd konštatuje, že disciplinárne obvinená svojím zavinením spôsobila v deviatich konaniach výrazné prietahy (od 22 do 30 mesiacov; N.B. išlo o veci reštančné, v ktorých je prietah nutné vnímať v kontexte celkovej dĺžky súdneho konania), pričom túto skutočnosť možno kvalifikovať ako väčší rozsah porušenia povinnosti konať plynulo bez zbytočných prietáhov. Najvyšší správny súd pri ukladaní sankcie vychádzal z disciplinárneho návrhu, v ktorom disciplinárny navrhovateľ zohľadnil aj okolnosti podrobne opísané v bode 34 tohto rozhodnutia vyššie. Vzhľadom na uvedené považuje najvyšší správny súd disciplinárnym navrhovateľom navrhované disciplinárne opatrenie - napomenutie, ako najmiernejšiu formu disciplinárneho opatrenia, za primerané a zodpovedajúce okolnostiam prejednávanej veci.

43. Na základe týchto skutočností najvyšší správny súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. O náhrade trov disciplinárneho konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že disciplinárne obvinenej (ktorú uznal za vinnú), uložil podľa § 38 ods. 2 disciplinárneho súdneho poriadku povinnosť nahradiť štátu trovy disciplinárneho konania paušálnou sumou vo výške stanovenej v § 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 434/2021 Z. z., ktorou sa ustanovuje paušálna suma trov disciplinárneho konania.